Verslag regionaal overleg 7 mei 2019

Aanwezig / Afwezig / Bijlagen verslag :

Locatie: GEMEENTEHUIS GROBBENDONK, BOUDEWIJNSTRAAT : 9u00 tot 12u00

PROGRAMMA:

1. Inspiratie lokaal alcoholbeleid, door Ellen Van Eynde (CGG) en Dieter Mols (Balen)
2. 10-daagse van de Geestelijke Gezondheid
3. NokNok
4. Projectoproep Warme steden & gemeenten
5. Overzicht vragen & klachten milieu 2018
6. Warme dagen
7. Varia

Voorstelling van het gezondheidsbeleid in Grobbendonk

Voorstellen van de aanwezigen

1. Inspiratie lokaal alcoholbeleid, *(Ellen Van Eynde (psychologe - CGG) en Dieter Mols (gemeenteraadslid - Balen) – Bert Lodewijckx (CGG))*
   - Voorstelling LSAD Balen
     - LSAD: lokale stuurgroep alcohol- en drugsbeleid. Interactie van 3 pijlers: burger, werkveld en overheid.
     - Alcohol en drugs epidemiologisch benaderen.
     - Adhv cijfermateriaal wordt getoond hoe belangrijk de eerste pijler van preventie is op jonge leeftijd.
   - Adhv case Bram worden alle preventieve hulpverleningscellen voorgesteld. Verschillende organisaties kunnen vanuit hun eigen werking/expertise gelinkt worden aan het verhaal van hulpverlening alcohol en drugs. Belangrijk: goede afstemming op elkaar.
   - Vragen
     - Is de medewerker van Arktos een straathoekwerker? Het is een jeugdwerker die op plaatsen gaat waar hangjongeren met problematiek gesignaleerd zijn met de bedoeling verbinding te maken en later hulp aan te bieden als die gevraagd wordt.
     - Komen medewerkers van CAW-VAD naar elke vergadering? De kerngroep komt frequenter samen (2-maandelijks). De stuurgroep werd uitgebreid met medewerkers van CAW, JAC en politie. Deze komt minder vaak samen.
     - De jeugdwerker in Balen is een vinger aan de pols wat preventie betreft. Link tussen vrije tijd en mogelijke hulpverlening.

- Botsen jullie, bij het doorverwijzen van jongeren, op wachtlijsten? In het voorbeeld van de Meander wordt aan cliënten, van zodra ze aangemeld zijn, een infosessie aangereikt. Daarna kunnen ze aansluiten bij een groep om een traject te starten. Wat minder gekend is, is online aanmelden bij hulpverlening = gratis en anoniem. Indien via deze weg meer zorg nodig is, wordt dat advies doorgegeven.
- De stuurgroep Balen zet niet in op hulpverlening. Zij willen vroeger in het levensdomein inspelen. Eerste pijler 'preventie' is belangrijk.
- Doen jullie iets naar ouders toe over dit thema? In het middelbaar zijn de andere ouders minder gekend dan in de lagere school. 1 van de actiepunten van de kerngroep Balen is een brief posten naar ouders van kinderen die 14 zijn en 15 worden. Hierin vind je geen vingerwijzing maar een positief verhaal met tips en tricks wat te doen indien ze zich vragen stellen rond het alcohol- en drugsgebruik van hun kind.
- Hoe zit het met de privacywetgeving als je brieven gericht stuurt? Policy: vanuit de gemeenten mogen brieven naar de inwoners gestuurd worden. Niet de stuurgroep maar de jeugdconsulente stuurt de brieven.

- Opstart lokaal
  - Vanuit de Vlaamse Overheid gaan er middelen vrij gemaakt worden om in intergemeentelijk verband aan de slag te gaan rond alcohol en drugs.
- Meer info: ellenvaneynde@cggkempen.be - 014/ 41 09 67 of dietermols@gmail.com – 0496329540

2. 10-daagse van de Geestelijke Gezondheid 'samen veerkrachtig' *(Lynn Weyns, LOGO Kempen)*
   - Doel: Belang van goede geestelijke gezondheid in de kijker zetten en psychische kwetsbaarheid bespreekbaar maken.
   - Om meer media-aandacht te verwerven wordt 1 actie in heel Vlaanderen uitgelicht, nl. 'spreuken in het straatbeeld'. Dit liep o.a. al in Arendonk, Retie en Turnhout.
     Hoe liep dit in Retie? De lokale kalligrafiegroep, horecazaken en handelaars werden aangesproken. LOGO reikte de quotes aan.
     Hoe liep dit in Arendonk? Positief onthaald. 100-tal inschrijvingen maar er is wel moeite gedaan door het lokaal bestuur voor een goede communicatie tussen de medewerkers.
   - LOGO Kempen heeft een draaiboek waarin de spreuken geordend zijn naargelang de doelgroep (werknemers, jongeren, burgers algemeen,…). Je kan eveneens een communicatiedraaiboek opvragen.
   - Inspiratie nodig? Zoek eens op gezondekempen.be.
   - NIEUW: Schrijf je in via de link voor 31 juli, omschrijf kort de actie die je voert en daarna kan je de materialen en communicatiedraaiboeken bestellen.

3. NokNok
   - De website is hernieuwd gelanceerd: www.noknok.be.
   - Nieuwe tools
     - Jongeren kunnenop een speelse manier een persoonlijke werkruimte aanmaken.
     - Veerkrachttest geeft aan dat scoren een momentopname is maar dat je veerkracht kan trainen. De jongeren ontvangen advies op maat.
     - Oefeningen bv. 'Berg en dal': 20-tal interactieve oefeningen
     - Dagboek bijhouden
     - Doelen stellen: in stappen haalbare successen behalen.

- Sociaal luik: uitdaging van de maand, flatgebouw. Als de uitdaging geslaagd is, is er een tegenprestatie van social influencers.
    - Het doel is online verbondenheid, sociaal leren creëren met een positieve insteek tips geven.

- Wat kan jij doen?
    - Bekendmaking via materialen
    - Filmpje verspreiden
    - Vind jezelf oké-workshop voor 12-14-jarigen bij het JAC aanvragen.
      Gemeente Retie deed de oproep in Retie maar de opkomst was te laag om door te gaan. Voorstel om dit via de scholen te promoten. Max: 20-tal jongeren kunnen deelnemen.
    - Vorming 'Oppeppers voor een tienerhoofd', bijscholing voor professionelen en vrijwilligers die werken met jongeren en die het sociaal-emotioneel welbevinden van hun jongeren willen bevorderen.
- Vragen
    - Bekendmaken via jeugdraden en mensen die met jongeren werken.
    - Een evaluatie van de eerste website geeft aan dat deze frequent gebruikt wordt, iets meer door 12-14-jarigen in deze versie. De nieuwe versie wordt opnieuw geëvalueerd.
    - Voorstel: Ouders kunnen de link instellen op de startpagina van een pc.
    - Voorstel van LOGO: in wachtzaal CLB het filmpje tonen.
    - Minder goed: niet verplichten om te surfen naar de site tijdens een les in de school. NokNok mag geen verplicht karakter krijgen. Scholen kunnen wel de site mee bekend maken.

4. Projectoproep Warme steden & gemeenten
    - Verschillende steden en gemeenten in onze regio nemen deel aan de inspiratiedag op 09 mei 2019.
    - Vanaf 10 mei tot 01 juli 2019 kunnen gemeenten zich kandidaat stellen om warme stad/gemeente te worden.
        - ➢ Verwachtingen?
    - Ontwikkel deze legislatuur een beleid rond mentaal welbevinden voor kinderen en jongeren en veranker dit in het gemeentebeleid (eind 2025).
    - Gebruik de methodiek van Warme Steden en Gemeenten.
    - Ondersteun de Warme Williamcampagne.
    - Neem jaarlijks de deel aan de intervisie.
    - Deel goede praktijken zodat de 'inspiratiebox Warme Steden en Gemeenten' aangevuld kan worden.
        - ➢ Wat krijg je?
    - Je investeert in de toekomst en gezondheid van de kinderen en jongeren.
    - Positief imago.
    - Sterk lokaal netwerk en grote verbondenheid.
    - Een brochure met het 7-stappenplan.
    - Ondersteuning van LOGO Kempen en Sarah Peene (projectcoördinator).
    - € 1500/jaar voor acties (van 2020 tot 2021)
    - € 500/jaar om de Warme Williamcampagne te promoten

- Zitbank met Warme William:
  Opmerking: Bank is zwaar maar ze trekt wel jongeren aan. De andere Vlaamse materialen zijn wel vervoerbaar, inclusief het pak van Warme William.

- Alle gemeenten kunnen aan de slag met Warme William. Ook gemeenten die zich niet inschrijven voor het project 'Warme stad/gemeente' kunnen materialen ontlenen.

5. Intergemeentelijk preventiewerker

   De Vlaamse overheid maakt 1,5 miljoen euro vrij om lokale besturen een financiële stimulans te geven als ze samen met ten minste één aanpalende gemeente binnen een eerstelijnszone, een lokale preventiewerking uitbouwen. Het bedrag van de subsidie bedraagt 3.000 euro per gemeente, vermeerderd met een bedrag per inwoner. Het aantal inwoners dat in aanmerking komt voor subsidie wordt 'gewogen'. Dit betekent dat inwoners die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming in het kader van het RIZIV, dubbel worden geteld. Het bedrag per gewogen aantal inwoners bedraagt 0,08 euro.

   - Opmerkingen:
     - Voorlopig zijn de middelen beschikbaar voor één jaar.
     - Gemeenten co-financieren voor minstens hetzelfde bedrag als de Vlaamse financiering.
     - Er wordt gewerkt rond één of meerdere preventiethema's (Vlaamse gezondheidsdoelstellingen) en de bestaande preventiemethodieken worden toegepast.
   - Meer informatie: https://www.zorg-en-gezondheid.be/lokaal-preventiebeleid
   - Heb je interesse, vraag dan voor 31 mei de middelen aan voor de werking in 2020 bij het Agentschap Zorg & Gezondheid. De aanvraag is nog niet bindend maar dan ben je al zeker dat de middelen gereserveerd worden. Mail het document 'Mededeling Voornemen Lokale Preventiewerking' door naar preventievegezondheidszorg@zorg-en-gezondheid.be . Dit document vind je terug op de website (https://www.zorg-en-gezondheid.be/lokaal-preventiebeleid).
   - Wat is de meerwaarde van de oproep? De middelen om een extra medewerker aan te trekken om aan preventieve gezondheid te werken.
   - Zone Neteland diende in onze regio al een aanvraag in. De trekker hier is de burgemeester van Vorselaar, Lieven Janssens.

6. Overzicht vragen & klachten milieu 2018
   - Ruth heeft als medisch milieukundige een eerstelijnsfunctie om vragen en klachten over het milieu op te volgen.
   - De meeste vragen komen van burgers, maar ook van gezondheidsactoren (ambtenaar, huisarts), milieuactoren, CLB-medewerker…
   - Waarover gaan de vragen/klachten?
     - vocht en schimmel,
     - daarna zware metalen (vooral Mol, Balen en Beerse-problematiek).
     - Verder waren er vragen over asbest, ongedierte, water, geluidshinder, verbranding, bodemvervuiling, VOS andere, fijn stof, CO en geurhinder.
   - Meer info?: ruth@logokempen.be

7. Warme dagen, zorg dragen
   - Hitte veroorzaakt gezondheidsklachten zoals huiduitslag, slaapverstoring, gedragsverandering,… Dit kan leiden tot oversterfte.
   - Wie behoort tot de kwetsbare groepen? Sociaal geïsoleerde mensen zijn vaak slachtoffer, ouderen, kinderen, chronische zieken of mensen die medicatie nemen, maar ook sporters, evenementbezoekers en mensen die in de stad wonen.
   - Deze campagne is gericht op aandacht om zorg voor jezelf en voor anderen te dragen.
   - Hittekwetsbaarheid wordt in kaart gebracht adhv 16 verschillende indicatoren gebaseerd op o.a.
     - Risicogebouwen
     - Leeftijd verhoogde kwetsbaarheid
     - Sociaal
     - Economisch
     - Bevolking
     - Woonkwaliteit
     - Buurtgroen,…
   - Voor elke gemeente kan er een hittekwetsbaarheidskaart opgemaakt worden. Ruth bekijkt mee de kaarten en zorgt voor de juiste interpretatie hiervan. De meerwaarde is om prioriteiten te bepalen:
     - Inzicht kwetsbare groepen en situering van deze groepen binnen de gemeente.
     - Inzicht/link tussen hittestress en kwetsbaarheid.
     - Hefboom voor meer aandacht voor prioritaire doelgroepen.
   - Wat kan je doen als lokaal bestuur?
     - Sensibiliseer vooraf en op erg warme dagen
     - Onderneem acties op erg warme dagen
     - Aanbod naar lokale besturen om te communiceren, drankkaarten, medicatiefiches voor thuis, voorbeeldartikels, folder, flyer, affiches (sensibilisatie en andere), checklist voor sportevenementen, FB-posts, … Het materiaal is gratis verkrijgbaar via www.warmedagen.be.
   - Aanbod aan lokale besturen ter ondersteuning:
     - Gezondheidsplan warme dagen
     - Hittekwetsbaarheidsanalyse
     - Leidraad en inspirerende acties voor sociaal geïsoleerde inwoners, sporters,…
   - Good practices:
     - de klapbus in Halen,
     - gemeenschapswachten in Herent gaan op huisbezoek bij thuiswonende 90-plussers,
     - hitteplan Tienen
   - Koele Kempen met verkoelende acties adhv inspiratielijst of eigen initiatieven
     - Kans om 100 gratis ijsjes te winnen
     - We eindigen met een brainstormmomentje van de aanwezigen in kleine groepjes. Alle voorbeelden worden gebundeld (zie bijlage).
   - Meer info: www.warmedagen.be, ruth@logokempen.be

8. Tekencampagne: 'Wees niet gek, doe de tekencheck!'
   - Campagne gericht op algemeen publiek maar ook naar jeugdbewegingen en tuinliefhebbers. De meeste contacten gebeuren op minder dan een km van de woning. Mensen brengen meer tijd door in de tuin.

- Er is een affiche, folder, tekenkaarten … ter sensibilisatie beschikbaar. Jeugdbewegingen ontvingen vorig jaar via de koepels een gids voor in de EHBO-koffer. Het materiaal kan nog steeds gratis besteld worden via www.tekenbeten.be. Via de CLB's doen we de bekendmaking naar scholen.

9. Varia
   - Inspiratiegids bevolkingsonderzoek borstkanker kreeg een update. In oktober staat het bevolkingsonderzoek borstkanker in de kijker. Aarzel niet om ons te contacteren als je een actie rond dit bevolkingsonderzoek wil opzetten. In het verleden waren er in verschillende gemeenten al mooie acties, bv. de bh-slinger in Grobbendonk.
   - De opvolger van de Wedstrijd rookvrije klassen is de campagne 'Bullshit Free Generation' voor secundair onderwijs. Inschrijven kan via www.bullshitfree.be.
   - Inspiratiegids voor jeugdhulpverleners bv. medewerkers JAC, CLB, BJZ,…:
     - praten over alcohol, drugs en gamen in de jeugdhulpverlening,
     - Concrete gespreksmethodieken voor het begeleidingsproces met jongeren

     Meer info: https://www.vad.be/artikels/detail/praten-over-alcohol-drugs-en-gamen-in-de-jeugdhulpverlening
   - 31 mei: focus op rookvrije speelterreinen ihkv 'generatie rookvrij' o.a. Kleuterweelde in Meerhout en Bloso in Herentals nemen initiatief. Het draaiboek voor lokale besturen vind je op www.generatierookvrij.be

Een activiteit organiseren? Contacteer jouw regioverantwoordelijke bij LOGO Kempen.

- ELZ Kempenland
  - Ruth: Turnhout, Vosselaar, Beerse
  - Hanne: Oud-Turnhout, Arendonk, Ravels, Baarle-Hertog
  - Lieselot: Rijkevorsel, Merksplas, Hoogstraten
- ELZ Zuiderkempen
  - Jente: Geel, Laakdal, Meerhout
  - Lynn: Westerlo, Herselt, Hulshout
- ELZ BalDeMoRe
  - Birgit: Mol, Dessel, Balen, Retie
  - Lieselot
- ELZ Middenkempen
  - Lieselot: Herentals, Olen, Lille, Kasterlee, Herenthout, Grobbendonk, Vorselaar
  - Birgit

Volgend regionaal overleg: **26 september 2019 - Beerse.**

*Voorstelling van het gezondheidsbeleid in Grobbendonk door Martine Taelman (schepen gezondheid & voorzitter BC), Gerda Peeters (veranderteam ELZ Midden-Kempen) en Anouk De Wit (*diensthoofd duurzaamheid, mobiliteit, gezondheid en lokale economie)

Het lokaal bestuur Grobbendonk participeert in de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen = SDG's
Doelstelling 3 'gezondheid & welzijn' wordt vandaag toegelicht

- Goals SDG 3:
  - Preventie in de organisatie met aandacht voor kwetsbare groepen.
  - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden.
- 9 Sub-doelstellingen voor preventie:
  - verslaving,
  - veilig verplaatsingen voor kinderen,
  - ongevallenpreventie,
  - vaccinaties,
  - luchtkwaliteit,
  - broeikasgasemissies
  - duurzaam verplaatsingsgedrag,
  - sport & beweging,
  - welzijn
- Link van het huidige beleid naar SDG 3:
  - Gemeente: legionellabeheersing, luchtverontreiniging en geluidshinder, laagdrempelig vrijetijdsbeleid, gezondheidsactiviteiten organiseren, beweegmomenten, mobiele AED voorzien, ontmoetingsplaatsen voor jongeren, verbeteren kwaliteit woningpatrimonium, sportinfrastructuur,…
  - OCMW: vorming m.b.t. verslavingsproblematiek, maandelijkse intervisie, armoedebestrijding, praatcafé,…
  - Samenwerking met andere lokale besturen resulteerde in een actie waarbij de Kei-award in Grobbendonk kwam te staan.
    - Gezinnen laten kennismaken met SDG's en duurzame helden in Grobbendonk
    - Korte wandeling langs bio-boer, melkveebedrijf en de Bouwelhoeve
  - Doelstelling: speerpunt 'bruisende en sociale gemeente' waarbij
    - Grobbendonk streeft naar maximale kansen op een gezond leven in een gezonde omgeving voor alle burgers, personeel en mandatarissen waarbij sensibilisering voor een gezonde levensstijl op maat wordt aangepast en een gezond aanbod voor iedereen verbeterd wordt.
    - Met een vastgelegd jaarlijks budget voor acties
    - Noodzaak: geïntegreerde werking met link naar mobiliteit, ruimtelijke ordening, milieu, sport, sociaal beleid,..
  - Hoe werd dit gerealiseerd?
    - Opstart werkgroep gezondheid in 2012, dit naar aanleiding van het LOGO-project 'zot van gezond'.
    - Sensibilisatiecampagnes o.a. een gezondheidsweek, infoavonden, Fitbus, wandelingen, gezonde lunch op school,…
    - Instappen in het format 'gezonde gemeente'
      - ✓ De ondertekening van het charter.
      - ✓ Gestructureerde werking rond gezondheid, zowel intern als extern
      - ✓ Start van de dienst 'gezondheid' met een eigen budget

        - ✓ Werkgroep komt 3 à 4/jaar samen en werkt telkens rond 1 thema in het voorjaar en 1 thema in het najaar.
    - Dementievriendelijke gemeente
        - ✓ Opstart stuurgroep dementie in 2016
        - ✓ Ondersteuning mantelzorgers en hulpverleners
        - ✓ Symposium voor huisartsen
        - ✓ Praatcafés
        - ✓ Infomoment
- Toekomst: GROEI: GRObbendonk Efficiënt Integreren
    - Naar 1 team 'zorg en gezondheid' (omgeving – samenleving – interne organisatie)
    - Preventie in de organisatie en preventie extern